

رویکرد مبتنی بر شواهد در علوم پزشکی با تأکید بر اهمیت آن در آموزش پرستاری

*سمیه آزرمی^۱، شهلا علیاری^۲، زهرا فارسی^۳

چکیده

سابقه و هدف: یکی از تمایلات اخیر جهانی در آموزش پزشکی، پرسشگری از مبانی و شواهد تصمیم‌گیری در برنامه‌های آموزشی است. آموزش مبتنی بر شواهد (Evidence Based Education)، به معنی یکپارچگی دانش حرفه‌ای با بهترین شواهد موجود تجربی در تصمیم‌گیری درباره ارائه دستورالعمل انجام کاری می‌باشد. این مقاله با هدف بیان اهمیت آموزش مبتنی بر شواهد در علوم پزشکی و به ویژه در پرستاری تدوین گردیده است. **روش‌ها:** این مقاله حاصل یک مطالعه مروری است که براساس مقالات جستجو شده از منابع کتابخانه‌ای و اینترنتی (۲۰۱۲-۲۰۰۰) تدوین شده است.

یافته‌ها: پرستاری مبتنی بر شواهد فرایندی است که در سال‌های اخیر به عنوان شیوه‌ای برای مراقبت‌های بهداشتی و درمانی براساس جدیدترین یافته‌ها مطرح شده و اکنون نیز به عنوان یک جز اساسی از آموزش و ارائه مراقبت، مطرح می‌باشد. پرستارانی که عملکرد خود را بر اساس مدارک و شواهد علمی پایه‌گذاری نموده‌اند، توانستند مراقبت باکیفیتی را ارائه داده و از مدت بستری و هزینه‌های بیماران بکاهند.

نتیجه‌گیری: با توجه به اهمیت استفاده از بهترین شواهد علمی موجود در ارائه خدمات سلامت، لازم است تا دانشجویان پرستاری، پرستاران، مربیان و اساتید پرستاری با فواید و نحوه اجرای این روش آموزشی آشنا شوند. همچنین پیشنهاد می‌شود با توجه به اهمیت ارتقا کیفیت مراقبت‌ها در پرستاری و فواید بسیار زیاد و کاربردی بودن این روش در آموزش پرستاری، این روش به صورت کاربردی در کلاس و بالین توسط دانشجویان پرستاری، پرستاران و مربیان و اساتید پرستاری به کار برده شود.

کلمات کلیدی: پرستاری، آموزش مبتنی بر شواهد

مقدمه

برده شد مطرح گردید که بسیاری از این تصمیم‌ها مبتنی بر بهترین شواهد موجود آموزشی نمی‌باشد (۱). هدف نهایی خدمات پرستاری ارائه مراقبت با کیفیت در راستای بهبود نتیجه خدمات برای بیمار و جامعه است. به طور طبیعی انتظار می‌رود که خدمات نظام سلامت مبتنی بر شواهد، روش‌ها

یکی از تمایلات اخیر جهانی در آموزش پزشکی، پرسشگری از مبانی و شواهد تصمیم‌گیری در برنامه‌های آموزشی است. برای اولین بار در گزارشی که در سال ۱۹۹۰ روایی و صحت تصمیم‌گیری‌ها در زمینه برنامه‌ریزی آموزشی زیر سؤال

۱- مربی، تهران، دانشگاه علوم پزشکی آجا، دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری نظامی (*نویسنده مسئول)

۲- ایران، تهران، دانشگاه علوم پزشکی آجا، دانشکده پرستاری، دکتری تخصصی برنامه ریزی درسی

۳- استادیار، ایران، تهران، دانشگاه علوم پزشکی آجا، دانشکده پرستاری، دکتری تخصصی پرستاری

سوی عملکرد مبتنی بر شواهد را شروع کرده، اما این تغییر در بسیاری از کشورها کند بوده است. این مشکل نه تنها ناشی از کمبود دانش و مهارت درباره عملکرد مستند یا مبتنی بر شواهد است، بلکه از موانع متعددی که در راه اجرای آن وجود دارد نیز نشأت گرفته است (۲). جستجوی بهترین شواهد و استفاده از آن‌ها برای تصمیم‌گیری به سختی قابل انجام است و نیاز است که در این زمینه آموزش کافی داده شود (۳). این مقاله با هدف بیان اهمیت آموزش مبتنی بر شواهد در پرستاری تدوین گردیده است.

روش‌ها

این مقاله حاصل یک مطالعه مروری است که براساس مقالات جستجو شده از منابع کتابخانه‌ای و اینترنتی (۲۰۱۲-۲۰۰۰) تدوین شده است.

یافته‌ها

آموزش مبتنی بر شواهد، به معنی یکپارچگی دانش حرفه‌ای با بهترین شواهد موجود تجربی در تصمیم‌گیری درباره ارائه دستورالعمل انجام کاری می‌باشد (۷). کاربرد شواهد در تشخیص، درمان و پیش‌آگهی بیماری‌ها در علوم پزشکی در طول دو دهه اخیر مورد تأکید قرار گرفته است. این مفهوم برای اولین بار تحت عنوان پزشکی مبتنی بر شواهد (Evidence Based Medicine: EBM) در دانشگاه مک‌مستر کانادا توسط گایات و همکاران (۱۹۸۰) مطرح شد و توصیه به کاربرد آن توسط پزشکان ضروری قلمداد گردید و به عنوان یک رویکرد نوین در آموزش پزشکی پذیرفته شد (۸). پزشکی مبتنی بر شواهد، عبارت از استفاده دقیق از بهترین شواهد پژوهشی در تصمیم‌گیری بالینی در مورد یک بیمار خاص می‌باشد. پرسیدن سؤال بالینی که می‌تواند با پژوهش پاسخ داده شود، یافتن بهترین شواهد در دسترس، قضاوت درباره دقیق و قابل اجرا بودن شواهد برای بیماران و به کاربردن این شواهد در

و تصمیم‌گیری‌های علمی باشد. با وجود این، بسیاری از اقدام‌های پزشکی و مراقبتی، تنها بر روندهای سنتی، حدس‌ها و فرضیات کاری، مهارت‌های فردی و مشاهدات غیرسازمان یافته بالینی، مبتنی هستند (۲). استفاده از روش‌های سنتی و بر طبق شهود می‌تواند آموزش را به انحراف بکشاند، که این امر نه تنها بر یادگیری فراگیران مؤثر خواهد بود، بلکه سبب اختلال در کیفیت مراقبت بیمار و پاسخ‌گویی دانشگاه‌ها در قبال جامعه خواهد شد. بنابراین استفاده از شواهد و منابع علمی یک نقش اساسی در تصمیم‌گیری‌های آموزشی و در تضمین کیفیت خدمات دانشگاه‌ها دارد. ایفای نقش آموزشی نیز مانند نقش درمانی و پژوهشی نیاز به شواهد علمی دارد و تصمیم‌گیری بر مبنای نظرها و اعتقادهای شخصی می‌تواند منجر به انحراف آموزش شود (۳). پرستاری و مراقبت مبتنی بر شواهد فرایندی است که در سال‌های اخیر به عنوان شیوه‌ای برای مراقبت‌های بهداشتی و درمانی بر اساس جدیدترین یافته‌ها مطرح شده است. طی این فرایند پرستار می‌تواند با استفاده از شواهد تحقیقات موجود، مهارت بالینی خود و عملکرد بیمار، تصمیم‌های بالینی مناسب را اتخاذ نماید (۴، ۵). امروزه آموزش مبتنی بر شواهد (Evidence Based Education) نیز با هدف استفاده جدی، صریح و عقلانی از بهترین شواهد رایج به منظور تصمیم‌گیری، در آموزش رشته پرستاری مورد توجه قرار گرفته است (۶). در حال حاضر در یک بررسی مروری در زمینه اثربخشی آموزش پزشکی مداوم، نشان داده شده است که مطالعات به نسبت کمی (۱۸/۹٪) به کارگیری دانش و مهارت‌های تدریس شده در فراگیر را مدنظر قرارداده و تعداد کمتری (۱/۶٪) تغییرات در پیامدهای بیماران را در نتیجه مداخلات آموزشی، اندازه‌گیری می‌نمایند. در این راستا هاردن (Harden) معتقد است که بسیاری از تغییرات در آموزش پزشکی، مبتنی بر شواهد نبوده و تنها تکرار مداوم و تأکیدات مکرر باعث نهادینه شدن آنها می‌گردد (۱). تحقیقات نشان می‌دهند که گرچه حرفه پرستاری تغییر پارادایم خود به

عمل از عناصر اساسی پزشکی مبتنی بر شواهد می باشد. تمرکز پزشکی مبتنی بر شواهد روی کاربرد نتایج تحقیقات و استفاده از آنها در بیماران و نتایج بالینی منتج از آن مانند مرگ، علایم و از دست دادن عملکرد می باشد (۹).

پس از تکوین مفهوم و گسترش عملیاتی پزشکی مبتنی بر شواهد، که به منظور تحکیم مبانی علمی مداخلات پزشکی انجام گرفت، گسترش آموزش پزشکی مبتنی بر بهترین شواهد **Best Evidence Medical Education: BEME**، گام بعدی در جهت اعتلای آموزش پزشکی و همانا ارتقا سلامت جامعه بود. آموزش پزشکی مبتنی بر بهترین شواهد (BEME)، با تشکیل نهادی که اعضای آن از سرتاسر جهان می باشند، ارزیابی استراتژی های مختلف در حوزه آموزش پزشکی را با استفاده از مرور نظام مند بر عهده دارند تا از این طریق فرایند استفاده از بهترین شواهد تسهیل گردد. هدف نهایی این نهاد، ایجاد و ترویج فرهنگ استفاده از بهترین شواهد به جای استفاده از نظرات شخصی در تصمیم گیری های آموزشی است و با تولید و حمایت از مطالعات مروری نظام مند که مورد نیاز کاربران در نقاط مختلف جهان است آموزش مبتنی بر بهترین شواهد را مدیریت می کند. تأکید نهاد BEME بر روی استفاده کننده های نتایج است و به گونه ای نتایج مطالعات را ارائه می دهد که اساتید، برنامه ریزان آموزشی و دانشجویان بتوانند در عمل از نتایج آن استفاده کنند. اعتقاد آنان بر این است که استفاده از بهترین شواهد باعث ارتقای یادگیری فراگیران و قابلیت های تیم پزشکی می شود (۳). اگرچه مراقبت مبتنی بر شواهد از پزشکی شروع شد، اما اکنون به همه عرصه های سلامت نفوذ کرده است و حرفه پرستاری نیز در حال تغییر به سوی عملکرد مستند است به طوری که کاربرد شواهد از اواخر دهه ۹۰ در مراقبت از بیماران، مورد تأکید قرار گرفته است (۱۰).

رویکرد آموزشی پرستاری مبتنی بر شواهد، یک رویکرد حل مسئله در ارائه ی مراقبت های بهداشتی درمانی است که بهترین نتایج مطالعات و اطلاعات مراقبت از بیمار را با تخصص بالینی،

همچنین خواست و ارزش های بیمار ادغام می نماید و موجب تصمیم گیری مؤثر، اجتناب از ارائه ی مراقبت ها به صورت عاداتی و تکراری، تسهیل در ارائه ی مراقبت های مختلف و توانمندی کارکنان بهداشتی و درمانی در حفظ و ارتقای سلامت بیماران و خانواده آن ها می گردد. این روش به افزایش مهارت تفکر انتقادی در پرستاران منتهی می گردد. مراقبت مبتنی بر شواهد دارای مراحل تبدیل مشکل بهداشتی به سؤال دارای پاسخ، جستجوی بررسی ها جهت تعیین بهترین شواهد حاصل از بررسی ها به منظور پاسخ دادن به سؤال، ارزیابی دقیق شواهد از نظر اعتماد علمی و قابل ارائه بودن و به کار بردن نتایج ارزیابی در عملکرد بالینی می باشد (۱۱). کاربرد شواهد از یکسو باعث بهبود مراقبت و درمان، کاهش هزینه ها، جلب اعتماد و رضایت در بیماران و از سوی دیگر منجر به رضایت و توانمندی حرفه ای دانشجویان می شود. هدف از آموزش مراقبت مبتنی بر شواهد، ترکیب مدارک علمی برای قضاوت و تصمیم گیری در محیط بالینی است (۱۰).

امروزه پزشکی مبتنی بر شواهد به عنوان یک پارادایم جدید و قابل اعتماد در علوم پزشکی پذیرفته شده است (۱۲) و آموزش مبتنی بر شواهد نیز با هدف استفاده جدی، صریح و عقلانی از بهترین شواهد رایج به منظور تصمیم گیری، در آموزش رشته پرستاری مورد توجه قرار گرفته است (۵). برای اتخاذ یک رویکرد مبتنی بر شواهد در آموزش، به شواهد مبتنی بر تحقیقات نیاز است تا آن را حمایت نماید (۱۳). امیداست در مقاله خود مراحل انجام آموزش مبتنی بر شواهد را که شامل: ۱- طراحی پرسش کلیدی، ۲- جستجو در منابع، ۳- ارزیابی نقادانه شواهد، ۴- پیاده سازی شواهد و ایجاد تغییر و ارزشیابی می باشد را بر شمارد (۳). کمبود آگاهی پرستاران در زمینه مراقبت مبتنی بر شواهد و فاصله تئوری تا عمل موجب شده است تا این مفهوم، کمتر در پرستاری مورد استفاده قرار گیرد که عدم مهارت پرستاران برای ارزیابی تحقیق ها و نداشتن زمان کافی و عدم حمایت پرستاران برای به کارگیری شواهد از مشکلات عمده در

این زمینه عنوان شده است. همچنین عادت کردن به روندهای موجود و شرایط محیط کار شامل کمبود پرستار و تمایل به رفع تکلیف از دیگر موانع کاربرد شواهد در پرستاری شمرده شده است (۱۰). یکی از موارد خیلی مهم در تصمیم‌گیری بالینی، ارزیابی و قضاوت انتقادی شواهد است، چرا که استفاده از هر مقاله نادرست می‌تواند به معنای از دست دادن جان یک انسان باشد. داشتن توانایی جستجو و بازیابی شواهد مناسب بسیار ضروری است و پزشک یا پرستار باید بتواند آنها را با تجربه‌های خود در آمیخته و در مورد بیمار خاص خویش به کار برد (۱۴). نگرش پرستاران، آگاهی و مهارت‌های مرتبط با اجرای روش مراقبت مبتنی بر شواهد و آموزش پرستاران در این رابطه از عوامل مهم در به‌کارگیری تحقیق‌ها در مراقبت‌ها می‌باشد. با توجه به اینکه نوع آموزش پرستاری بر عملکرد ارائه‌ی مراقبت مؤثر است، ولی بسیاری از کتب مرجع که عموماً مورد استفاده قرار می‌گیرند مبتنی بر شواهد نمی‌باشند (۱۱). با این وجود تغییر در برنامه‌های آموزشی و ترغیب دانشجویان به روش‌های دقیق و به روز نمودن اطلاعات، برای ارتقای دانش و مهارت آنان از اولویت‌های آموزش به شمار می‌رود (۱۰). هرچند مراقبت مبتنی بر شواهد پایه و اساس مراقبت‌های پرستاری پیشرفته و مترقی است اما به دلیل فقدان مهارت‌های لازم در کلیه شرایط از رویکرد مبتنی بر شواهد جهت ارائه مراقبت‌های بالینی استفاده نمی‌گردد. به منظور کسب مهارت‌های شغلی، دانشجویان پرستاری باید مهارت ارزیابی و به کار بردن یافته‌های پژوهش‌ها را کسب نمایند (۱۱).

عدم کاربرد شواهد در مراقبت از بیماران با افزایش هزینه‌های مراقبتی و فاصله گرفتن از استانداردهای مراقبتی همراه است و باعث بروز اختلاف در فهم و اجرای دستورالعمل‌های بالینی می‌شود. ابهام در زمینه استانداردهای موجود در بخش‌ها و نقص در ثبت موارد از معضلات عدم به‌کارگیری شواهد است. پیروی از الگوهای روتین و قدیمی و کاهش خودباوری و اعتماد به نفس در مراقبت از بیماران از سایر پیامدهای عدم کاربرد شواهد است که می‌تواند موجب کاهش انگیزه در پرستاران برای ارائه مراقبت و ارتباط با بیماران شود (۱۰). مهم‌ترین گام در انجام پرستاری مبتنی بر شواهد، جمع‌آوری بهترین شواهد در دسترس (مقالات اولیه و ثانویه ثبت شده در بانک‌های اطلاعاتی) برای پاسخ به یک پرسش بالینی است. بنابراین برای جستجوی مؤثر این بانک‌های اطلاعاتی لازم است پرستاران و دانشجویان پرستاری با مهارت‌های سواد اطلاعاتی از قبیل چگونگی سازماندهی اطلاعات در بانک‌های اطلاعاتی، ایجاد و پالایش عبارت‌های جستجو و ایجاد استراتژی‌های جستجو که به طور مؤثر منجر به بازیابی رکورد‌های مقالات با کیفیت مطالعات بالینی می‌شوند، آشنا شوند (۴).

امینی، در پژوهش خود به این نتیجه رسید که دستیاران تخصصی با وجود نگرش مثبت به پزشکی مبتنی بر شواهد و دسترسی به اینترنت جهت تصمیم‌گیری بالینی عملاً از پزشکی مبتنی بر شواهد استفاده نمی‌کنند و همچنین از سایت‌های تخصصی پزشکی مبتنی بر شواهد بی‌اطلاع هستند. وی علت احتمالی این امر را نداشتن آموزش مدون در این زمینه ذکر کرد (۱۴). نتایج مطالعه‌ای نشان داد آموزش عملی مبتنی بر شواهد نقش یک کاتالیزور در شروع و شرکت پرستاران در عمل مبتنی بر شواهد را ایفا کرده و به طور بالقوه نیز در پیشرفت و بهبود نتایج سلامتی بیماران مؤثر است. با این وجود هنوز پرستاران در اجرای آن در عمل دچار مشکل هستند (۱۵). در پژوهشی عنوان گردید که رویکرد مبتنی بر شواهد ممکن است به عنوان یک رویکرد مکمل در آموزش پرستاری استفاده شود و سبب کسب مهارت‌های خاص توسط دانشجویان گردد (۱۳).

براساس تحقیقات انجام شده، به‌کارگیری آموزش مبتنی بر شواهد در دانشجویان رشته‌ی پرستاری از اثربخشی بالایی برخوردار بوده است (۱۱). لذا گنجاندن برنامه‌های یادگیری با تکیه بر شواهد در برنامه آموزشی دانشجویان، توسط محققین پیشنهاد شده است. در ایران نیز آموزش مبتنی بر شواهد

براساس تحقیقات انجام شده، به‌کارگیری آموزش مبتنی بر شواهد در دانشجویان رشته‌ی پرستاری از اثربخشی بالایی برخوردار بوده است (۱۱). لذا گنجاندن برنامه‌های یادگیری با تکیه بر شواهد در برنامه آموزشی دانشجویان، توسط محققین پیشنهاد شده است. در ایران نیز آموزش مبتنی بر شواهد

براساس تحقیقات انجام شده، به‌کارگیری آموزش مبتنی بر شواهد در دانشجویان رشته‌ی پرستاری از اثربخشی بالایی برخوردار بوده است (۱۱). لذا گنجاندن برنامه‌های یادگیری با تکیه بر شواهد در برنامه آموزشی دانشجویان، توسط محققین پیشنهاد شده است. در ایران نیز آموزش مبتنی بر شواهد

در برنامه‌ریزی آموزشی دانشگاه‌های علوم پزشکی ضروری شمرده شده است (۱۰). این روش در یک مطالعه موجب ارتقای عملکرد پیشگیری از لخته وریدی بیماران و در مطالعه دیگر در زنان مبتلا به سرطان پستان در آغاز شیمی درمانی موجب کاهش تردید و بلا تکلیفی بیماران و افزایش خودمراقبتی گردیده است (۱۱). همچنین نتایج پژوهش دیگری بر کاربرد آن توسط سیستم بهداشت در جهت ارتقای رفتارهای خود مدیریتی در دختران دچار دیسمنوره اولیه تأکید داشته است. نتایج حاکی از این بود که مراقبت مبتنی بر شواهد منجر به پیشرفت‌های قابل توجه در کنترل دیسمنوره اولیه می‌شود (۱۶). نتایج مطالعه کنسیدین (Considine) نیز نشان داد که استفاده از مراقبت مبتنی بر شواهد در بیماران مبتلا به سکتة مغزی موجب بهبود مراقبت‌های انجام شده و نتایج بهتر درمانی در بیماران می‌گردد (۱۷). با توجه به اینکه بسیار مهم است که کارکنان پزشکی و پرستاری در بخش اورژانس، توانایی ارائه اطلاعات دقیق و قابل اعتماد در مورد مدیریت تب دوران کودکی، در اختیار والدین کودکان تب دار را داشته باشند، نتایج حاصل از پژوهشی که در این رابطه انجام شد نشان داد که آموزش مبتنی بر شواهد در پرستاران اورژانس، سبب ارتقا و بهبود کیفیت و کمیت مشاوره ترخیص برای والدین کودکان تب دار می‌گردد. (۱۸). در مطالعه دیگری نیز نتایج به دست آمده حاکی از آن بود که اعمال راهنمای بالینی مراقبت مبتنی بر شواهد همراه یخ درمانی باعث کاهش بروز و شدت التهاب مخاط دهان می‌گردد (۱۹).

آموزش بالینی مبتنی بر شواهد در دانشجویان با تقویت مهارت حل مسئله و مشارکت فعال فراگیران در فرایند یادگیری و مواجهه با موقعیت واقعی و نیز استفاده از منابع مستند و جامع منجر به یادگیری عمیق‌تر می‌گردد. از این روش برای تکامل مهارت تصمیم‌گیری در دانشجویان گروه‌های پزشکی نیز استفاده شده است (۱۰). در پژوهشی به این نتیجه رسیدند که موانع عمده در استفاده از رویکرد مراقبت مبتنی بر شواهد،

مشکل دستیابی به شواهد به دلیل دسترسی محدود به اینترنت و نشریات، وقت گیر بودن و نیاز به آموختن مهارت‌های جدید و زیاد در مورد جستجوی منابع و تفسیر شواهد است که با نتایج بررسی‌های دیگر مشابهت دارد (۱۱). مطالعات نشان داده است که آگاهی دانشجویان گروه‌های پزشکی از اهمیت کاربرد شواهد و چگونگی استفاده از آن محدود است و تنها ۵۱٪ دانشجویان از اطلاعات الکترونیکی برای دستیابی به نیازهای آموزشی خود استفاده می‌کنند. به طور معمول، کتاب‌های مرجع و مشاوره با افراد صاحب نظر از منابع کسب آگاهی در دانشجویان است که به دلیل قدمت و خطا و نقایص احتمالی، جوابگوی نیازهای آموزشی نیستند. از این رو تشویق دانشجویان در به کارگیری منابع معتبر و جستجوی جامع در دستیابی به اطلاعات صحیح و به روز کردن آنها ضروری است. همچنین ترغیب دانشجویان به بررسی متون و جستجوی منابع، نیازمند زمان و انگیزه کافی برای حل مشکل است که در محیط‌های واقعی میسر می‌گردد (۱۰). در پژوهش دیگری نتایج نظرخواهی از پرستاران، نشانگر چهار مانع عمده‌ی کاربردی نبودن تحقیقات پرستاری، عدم مهارت پرستاران جهت دسترسی و ارزیابی شواهد تحقیقات، فقدان حمایت سازمانی و زمان کافی بود. مطالعه‌ی دیگری موانع عمده را شامل: کمبود مهارت و زمان، تعداد زیاد بیماران، اشکال در دسترسی به مقالات و داشتن نگرش مبنی بر نبود تحقیقات کافی در رابطه با ارائه مراقبت‌ها دانست (۱۱). از نتایج حاصل از پژوهشی دیگر برمی‌آید که بیشترین موانع، مربوط به آگاهی و بی‌توجهی مدیران نسبت به مراقبت مبتنی بر شواهد بوده است. به همین منظور جهت بالابردن آگاهی و دانش حرفه‌ای مدیران پرستاری، در رابطه با اهمیت اجرای مراقبت مبتنی بر شواهد و نقش آموزشی آنها در توسعه آگاهی پرستاران در رابطه با اهمیت مراقبت مبتنی بر شواهد، برگزاری کارگاه‌های آموزشی و عملیاتی، کنفرانس، سمینار و آموزش‌های مناسب ضمن خدمت (بازآموزی)، پیشنهاد شده است (۲۰).

بقیه دانشگاه‌ها را بر عهده دارد. امیدواریم سایر دانشگاه‌های علوم پزشکی نیز به این رویکرد نوین در آموزش پزشکی، توجه ویژه‌ای مبذول دارند.

بحث و نتیجه گیری

پیشرفت‌های مداوم علمی مستلزم آن است که دانشجویان پرستاری بتوانند براساس شواهد علمی معتبر به طراحی، اجرا و ارزیابی برنامه مراقبتی از مددجویان خود پرداخته و بهترین مراقبت و درمان را در اختیار آنان قرار دهند. براساس تحقیقات انجام شده، به نظر می‌رسد گنجاندن برنامه مراقبت مبتنی بر شواهد در برنامه‌های درسی رشته پرستاری با هدف توانمند سازی دانشجویان، پرستاران بالین، مربیان و اساتید پرستاری برای بررسی نیازهای بیماران و تصمیم‌گیری مناسب، ضروری باشد. برای رسیدن به این هدف لازم است تا آنها با فواید و نحوه اجرای این روش آموزشی آشنا شوند. همچنین با توجه به اهمیت استفاده از بهترین شواهد علمی موجود در ارائه خدمات سلامت و با عنایت به اهمیت رویکرد مبتنی بر شواهد و به‌کارگیری آن در آموزش پرستاران در جهت ارتقای دانش، مهارت‌ها و مراقبت‌های با کیفیت بالا، پیشنهاد می‌گردد اساتید دانشجویان پرستاری در جهت کاربرد این روش در کلاس و بالین تلاش بیشتری از خود نشان دهند و امکانات لازم نیز تا حد امکان توسط مدیران پرستاری فراهم آید.

شناخت تجارب دانشجویان و استراتژی‌های مؤثر در اثربخشی این روش می‌تواند گام مؤثری در ارزیابی کاربرد یادگیری مبتنی بر شواهد در برنامه‌ریزی آموزشی دانشجویان پرستاری باشد. مطالعه‌ای نشان داد یادگیری مبتنی بر شواهد با تجربه حل مسئله، خودکارآمدی، تفکر، تعامل گروهی و پیوند مفاهیم نظری و عملی همراه بوده است. در این مطالعه بر ارتباط نزدیک بین اجزای فرایند پرستاری و چرخه یادگیری با تجربه یادگیری مبتنی بر شواهد، مشاهده و کاربرد آن در برنامه‌های آموزشی دانشجویان، تأکید گردید (۱۰). در برخی از بررسی‌ها مهم‌ترین عامل جهت استفاده از روش مبتنی بر شواهد، حمایت‌های سازمانی در رابطه با فراهم نمودن فرصت کافی برای پرستاران جهت استفاده از شواهد تحقیقات و برقراری ارتباط با منابع تحقیقاتی، عنوان شده است. بنابراین اگر تصمیم به استفاده از رویکرد مبتنی بر شواهد اتخاذ شود، ابتدا باید این رویکرد به طور کامل و با تمام جزییات به دانشجویان در هنگام تحصیل آموزش داده شود و جهت پرستاران شاغل نیز کلیه جنبه‌های حمایتی مانند زمان کافی جهت آموزش و دسترسی کافی به منابع در نظر گرفته شود (۱۱). آموزش اصول مبتنی بر شواهد در محتوای برنامه آموزشی بسیاری از دانشکده‌های علوم پزشکی دنیا گنجانده شده و تحقیقاتی نیز برای دستیابی به بهترین شیوه آموزش این مهارت انجام شده است. یک مرکز آموزش مبتنی بر شواهد پیشرفته نیز به طور فعال در دانشگاه علوم پزشکی تبریز، آموزش به کلیه رده‌ها و حتی مدعوین

References

- 1- Yazdani Sh, Hoseini F, Homayoni Zand R. Reform in General Medical Degree Curriculum. Training & Development Center, Shahid Beheshti University of Medical Sciences, 1st ed. 2009, 25-40. [Persian]
- 2- Adib HajBagheri M. Factors influencing evidence- based nursing: A qualitative study. Iranian Journal of Nursing (IJN). 2006; 19 (47): 17-33. [Persian]
- 3- Omid A, Adibi P, Bazrafcan L, Jouhari Z, Shakour M, Changiz T. Best Evidence Medical Education (BEME): concept and steps. Iranian Journal of Medical Education. 2012; 12 (4 (42)): 297-307. [Persian]
- 4- Habibi Sh, Rezaei Hachesoo P, Tabaghi R. Enhancing Information Literacy as a Base of Developing Evidence-based Nursing. Health Information Management 2010; 7 (3): 378. [Persian]
- 5- Madarshahian F, Hassanabadi M, Khazayi S. Effect of evidence-based method clinical education on patients care quality and their satisfaction. Iranian Quarterly of Education Strategies. 2012; 4 (4): 189-193. [Persian]
- 6- Stevens KR, Cassidy VR. Evidence based teaching: Current

- 6- research in nursing education. New York: National League for Nursing, 1999.
- 7- John P, Hal Beder, Stephen Reder, Beth Bingman, Cristin Smith. Establishing Evidence- based Adult Education System, 2003; 1-5.
- 8- Tomlin A. Dearness KL, Badenoch DS. Enabling evidence-based change in health care. Evid Based Ment Health. 2002; 5: 68-71.
- 9- Sackett DL. Evidence Based Medicine. Second Edition: Churchill Living Stone; 2000. 9-
- 10- Abedini Z, Ahmari Tehran H, Khorami Rad A, Heidarpour A. Nursing Students' Experiences on Evidence-Based Learning in Clinical Setting: A Qualitative Study. Iranian Journal of Medical Education. 2012; 11 (8): 864- 872. [Persian]
- 11- Madarshahian F, Hassanabadi M, Khazayi S. Effect of evidence-based nursing education program on student performance. Journal of Medical Education Development. 2012; 4 (7): 61-67. [Persian]
- 12- Sadeghi M, Khanjani N, Motamedi F. Knowledge, Attitude and Application of Evidence Based Medicine (EBM) among residents of Kerman Medical Sciences University. Iranian Journal of Epidemiology. 2011; 7 (3): 20-26. [Persian].
- 13- Jalali-Nia SF, Salsali M, Dehghan-Nayeri N, Ebadi A. Effect of evidence-based education on Iranian nursing students' knowledge and attitude. Nurs Health Sci. 2011; 13: 221-7.
- 14- Amini M, Sagheb M.M, Moghadami M, Shayegh S. The rate of knowledge and practice of medical residents of Shiraz medical school in regard to evidence- based medicine. Strides in Development of Medical Education. 2007; 4 (1): 30-35. [Persian]
- 15- Sciarra E. Impacting practice through evidence-based education. Dimens Crit Care Nurs. 2011; 30 (5): 269-75.
- 16- Kabirian M., Abedian Z, Mazlom S.R, Mahram B. Self-Management In Primary Dysmenorrhea: Toward Evidence-Based Education. Iranian Journal Of Reproductive Medicine (IJRM) Winter 2011; 9 (1): 73-73. [Persian]
- 17- Considine J, McGillivray B. An evidence-based practice approach to improving nursing care of acute stroke in an Australian emergency department. J Clin Nurs. 2010; 19: 138-44.
- 18- Considine J, Brennan D. Effect of an evidence-based education programme on ED discharge advice for febrile children. J Clin Nurs. 2007; 16 (9): 1687-94.
- 19- Behnam Vashani H.R, Zohourian Z, Sarraf Shirazi A. Effect of evidence-based care with ice therapy on oral mucosal inflammation in children undergoing chemotherapy. Journal of Sabzevar University of Medical Sciences. 2012; 18 (4): 250-259. [Persian]
- 20- Kermanshahi S, Parvinian A. Barriers to Implementation of Evidence-Based Care: Viewpoints of Nursing Staff. Iranian Journal of Medical Education 2012; 12 (2): 84-92. [Persian]

Evidence-based approach in medical sciences with an emphasis on its importance in nursing education

Azarmi S, Aliary Sh, *Farsi Z

Abstract

Introduction: One of the recent trends in medical education curriculum is the use of evidence in decision making. Evidence-based education means the integrity of professional knowledge with the best available empirical evidence in decision making about what instruction is done. This article has been developed to explain the importance of evidence-based education in medical sciences and particularly in nursing.

Material and Method: This study is a review article based on the information and data, which is published in the internet, journals and associated researches (2000- 2012).

Result: Evidence-based nursing is the process as an approach to health care based on the latest findings is discussed in recent years, and now as an essential component of education and care, is proposed. During this process, the nurse can use the evidence, available research, clinical expertise and patient function, to make appropriate clinical decisions. In recent years Evidence-based practice is considered as a solution to solve medical problems in all disciplines such as nursing science. This article is discussed partly on the evidence- based education in medical sciences and especially in nursing.

Conclusion: According to given the importance of using the best available scientific evidence on the health service, it is essential to nursing students, nurses and nurse educators to become familiar with the benefits and how to implement this teaching approach. Also, it is suggested that this method is applied in the classroom and clinical practice by nursing students, nurses and nurse educators.

Keywords: Nursing , Evidence-Based Education